

اثرهای تغذیه برگی منیزیم، کلسیم و عناصر کم مصرف و زمان برداشت بر کیفیت و طول عمر گل‌های بریده گلایل^۱ ابوالفضل ایرانشاهی و محمد جعفر ملکوتی^۲

امروزه کشت و پرورش گلها و گیاهان زینتی با سطح زیر کشت جهانی ۲۲۳۰۰۰ هکتار و ارزش محصولات بالغ بر ۵۰ میلیارد دلار به یکی از زیر بخشهای مهم کشاورزی تبدیل شده است. کشور ها نیز استعداد مناسبی از جمله نیروی کار ارزان و شرایط آب و هوایی به ویژه نور مطلوب، برای صادرات این محصول برخوردار است ولی متأسفانه کیفیت محصولات تولیدی در کشور رضایتبخش نیست این وضعیت در شرایط گلخانه‌ای که به منظور ارائه محصول در خارج از فصل می‌باشد بیشتر مشهود می‌باشد.

نظر به اینکه قسمت اعظم گلایل تولید شده در فصل سرما، در شرایط گلخانه‌ای تولید می‌گردد و ارزش صادرات گلها در این زمانها بسیار قابل توجه است، لذا افزایش کیفیت گلها به ویژه از طریق بهبود وضعیت تغذیه نقش مؤثری را در افزایش توان رقابت این محصول در بازارهای خارجی می‌تواند داشته باشد. با توجه به کیفیت پائین گل‌های تولیدی در شرایط گلخانه‌ای (زیر پلاستیک)، در تحقیق ذیل به بررسی نقش عناصر کلسیم، منیزیم و عناصر کم مصرف در کیفیت گل‌های بریده گلایل رقم اسکار اقدام شده.

در این بررسی ده تیمار کودی؛ تیمار اول شاهد، تیمار دوم؛ کود مرکب وارداتی (مایع به غلظت پنج در هزار، تیمار سوم؛ شاهد + ۳ در هزار سولفات منیزیم، تیمار چهارم؛ تیمار سوم + ۳ در هزار سبک‌ترین آهن، تیمار پنجم؛ تیمار چهارم + ۳ در هزار منگنز فوسین، تیمار ششم؛ تیمار پنجم + ۳ در هزار سولفات روی، تیمار هفتم؛ تیمار ششم + ۳ در هزار سولفات مس، تیمار هشتم؛ تیمار هفتم + ۲ در هزار و بر، تیمار نهم؛ تیمار هشتم + ۱/۵ در هزار مولیبدن و بالاخره تیمار دهم؛ تیمار نهم + سه در هزار کلرور کلسیم بود. تمامی این تیمارها به صورت محلولپاشی در قالب طرح بلوکهای کامل تصادفی با سه تکرار به کار برده شدند. قبل از کشت از خاک بستر نمونه برداری و آزمایشات فیزیکوشیمیایی بر روی آنها صورت گرفت. محلولپاشی طی چهار نوبت در طول دوره رویش و از مرحله ۲-۳ برگی به فواصل ۱۵ روز یکبار انجام گرفت. برگ‌های کامل و سالم تیمار شاهد و کاملترین تیمار (T10) نمونه‌برداری و مورد تجزیه

^۱ این مقاله از پایان نامه کارشناسی ارشد رشته باغبانی دانشکده کشاورزی دانشگاه تربیت مدرس (۱۳۷۷) استخراج شده است.

^۲ کارشناس ارشد باغبانی دفتر امور گل و گیاهان زینتی؛ استاد دانشگاه تربیت مدرس

شیمیایی قرار گرفتند. در نهایت از هر تیمار چهار شاخه گل در صبح (نیم ساعت پس از طلوع آفتاب) و چهار شاخه در عصر (نیم ساعت قبل از غروب آفتاب) برداشت و ارزیابی شد.

نتایج آزمایش حاکی از وجود اختلاف معنی داری بین تیمارهای کودی و شاهد بود. و بهترین تیمار کودی از نظر تأثیر بر متغیرهای کیفی شامل تیمار چهارم بر افزایش طول سنبله (۱۳/۷٪)، تعداد گلچه باز شده (۱۸٪) و تعداد برگ (۳/۴٪) بود. تیمار هشتم تعداد گلچه را ۸/۹ درصد افزایش و درصد گلچه‌های باز نشده را سه درصد کاهش داد. همچنین تیمار نهم طول ساقه را ۸/۵ درصد و قطر گلچه را ۸/۹ درصد افزایش داده و تیمار دهم طول عمر گلدانی را ۶/۳ درصد و استحکام ساقه را ۳۶ درصد افزایش داد. در مقایسه فوق، نتایج کود مرکب مایع وارداتی از نظر سه متغیر کیفی طول سنبله (۴/۱٪)، تعداد برگ (۴٪) و تعداد نهایی گلچه باز (۲۰٪) بیشترین تأثیر را در بین تیمارها داشت. اختلاف موجود بین تیمارهای کودی و تیمار شاهد به غیر از متغیر قطر ساقه که اختلاف معنی داری نداشت در سایر موارد در سطح یک درصد نیز معنی دار گردید. مقایسه طول عمر گل‌های برداشتی در صبح و عصر نشان داد که برداشت عصر هنگام از طول عمر بهتری نسبت به برداشت صبح برخوردار بود. گرچه این برتری نسبی بسیار جزئی (۱ درصد) بود معینا اختلاف موجود معنی دار بود. بدین ترتیب برداشت عصر هنگام نسب به صبح ارجحیت دارد.